

استاد اقتصاد دانشگاه رازی با انتقاد از مخدوش کردن آمار در راستای دستاوردسازی:

# رشد نقدینگی و پایه پولی کاهش یافته نه خود شاخص‌ها



رامشین مونیق

سیزدهم حتی بیشتر از چاپ پول از زمان هوشتره تا به امروز بوده است. اما با وجود افزایش چاپ پول، دولت چگونه مدعی کاهش رشد نقدینگی و پایه پولی است؟

## کاهش ۱۵ درصدی رشد پایه پولی در سال گذشته

طبق اعلام بانک مرکزی نرخ رشد پایه پولی در پایان سال ۱۴۰۲ با کاهش ۱۵.۳ واحد درصدی به ۲۷.۶ درصد رسید.

به گزارش ایلنا، معاونت سیاست‌گذاری پولی بانک مرکزی اعلام کرد: رشد پایه پولی با کاهش ۱۵.۳ واحد درصدی، از ۴۲.۹ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۲۷.۶ درصد در پایان سال ۱۴۰۲ رسیده است. همچنین، رشد نقدینگی از ۳۱.۱ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۲۴.۳ درصد در پایان سال ۱۴۰۲ رسیده که حاکی از کاهش ۶.۸ واحد درصدی رشد نقدینگی در سال ۱۴۰۲ است.



## ۸۳۰۰ همت نقدینگی در جریان است!

یک استاد دانشگاه رازی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» یادآوری اینکه در همه دولت‌ها

چاپ پول زیادی رخ داده، درباره تشدید چاپ پول در دولت سیزدهم اظهار کرد: دولت سیزدهم کسری بودجه بیشتری، به دلیل ردیف‌های بیشتری که در بودجه به وجود آمده، داشته و چاپ پول شدیدتر از دولت‌های قبل بوده است. سهراب دل انگیزان با عنوان اینکه کسری بودجه علت اصلی چاپ پول است، افزود: پول به صورت سابق چاپ نمی‌شود و نوع چاپ پول عوض شده و به صورت اعتباری انجام می‌شود. او درباره صحت ادعای دولت مبنی بر کاهش نقدینگی و پایه پولی، تصریح کرد که در دولت سیزدهم رشد نقدینگی و پایه پولی کاهش یافته نه خود نقدینگی و پایه پولی.

این کارشناس مسائل اقتصادی به ۸۳۰۰ همت نقدینگی جاری در کشور اشاره کرد و گفت: کاهش رشد نقدینگی و پایه پولی به واسطه سیاست‌های انقباضی پولی است که سال گذشته و امسال بانک مرکزی اعمال کرده و می‌کند. دل انگیزان درباره سیاست‌های انقباضی بانک مرکزی بیان کرد: بانک مرکزی سیاست منجمد کردن منابع مالی را مدنظر خود قرار داده و باعث شده که شاخص‌های پولی کنترل شوند و با اعمال این سیاست‌های پولی انقباضی، می‌بینیم که سرمایه‌های پولی واحدهای اقتصادی دیگر پرداخت نمی‌شود و منابع مالی برای بخش‌های تولیدی وجود ندارد.

او ادامه داد: هر چند منابع مالی زیادی تولید می‌شود و گزارش بانک‌ها مدعی موفق نیستیم.

به گزارش ایلنا، شمس‌الدین حسینی در نشتی، با اشاره به کاهش رشد نقدینگی به کانال ۲۵ تا ۲۵ درصد و تاکید بر ضرورت توسعه مهندسی مالی برای تثبیت آن، اضافه کرد: دلیل مالی وضعیت، فقدان روش‌های تامین مالی غیر توری در کشور است که باعث شده به دلیل برداشت پول بی‌ضابطه بانک‌ها، روند کنترل نقدینگی پایدار در اقتصاد وجود نداشته باشد.

به گزارش ایلنا، شمس‌الدین حسینی در نشتی، با اشاره به کاهش رشد نقدینگی به کانال ۲۵ تا ۲۵ درصد و تاکید بر ضرورت توسعه مهندسی مالی برای تثبیت آن، اضافه کرد: دلیل مالی وضعیت، فقدان روش‌های تامین مالی غیر توری در کشور است که باعث شده به دلیل برداشت پول بی‌ضابطه بانک‌ها، روند کنترل نقدینگی پایدار در اقتصاد وجود نداشته باشد.

## کارشناس مسائل اقتصادی:

**آثار سوء سیاست‌های انقباضی و کنترل تورم، باعث افزوده شدن نرخ بیکاری و کاهش اشتغال شده و برای اینکه این حقیقت نشان داده نشود، مبنای محاسباتی آمارها را تغییر داده‌اند؛**

**و گرنه مگر می‌شود هم‌زمان با کاهش نرخ بیکاری، میزان اشتغال نیز کاهش پیدا کند؟**

زیاد بودن این منابع است، اما بیشتر این منابع مالی برای مصارف پشت‌پرده و تبصره‌های پرداختی در نظر گرفته شده و این منابع به صورت دستوری، باید به دولت پرداخت شود.

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه بخشی از این منابع هم برای تسهیلات ازدواج و فرزندآوری است که کم و بیش پرداخت می‌شود اما تسهیلات به بخش‌های دیگر پرداخت نمی‌شود، تاکید کرد: کنترل شاخص‌های پولی و سیاست انقباضی سرعت گردش پول را به شدت کاهش داده و مجموع این عوامل باعث شده که سرعت رشد نقدینگی کاهش پیدا کند.

دل انگیزان با عنوان اینکه پایه پولی رشد پیدا کرده اما سرعت گردش پول از ۱۳ به ۷ کاهش پیدا کرده، اظهار کرد: هر گاه انتظارات تورمی در اقتصاد افزایش پیدا کند، این جایگاه را دارد که سرعت گردش پول را از ۷ به ۱۳ براندازد و به این معنی است که هر واحد پولی به جای ۷ بار معامله، ۱۳ بار انجام می‌شود و این بازگشت سرعت پول می‌تواند حجم نقدینگی را به شدت افزایش دهد.

## کتمان آثار سوء

### سیاست‌های انقباضی

او با تاکید بر اینکه این روش کنترل نقدینگی و پایه پولی، آثار منفی زیادی دارد؛ از فقیر، رکود و کاهش فعالیت کسب و کارها به عنوان آثار منفی سیاست‌های انقباضی نام برد.

این تحلیلگر مسائل اقتصادی، افزود: سیاست‌های انقباضی باعث کاهش تقاضای موثر در اقتصاد می‌شود و این کاهش تقاضای موثر، کاهش ظرفیت تولیدی کارخانه‌ها را در پی دارد که به

کاهش اشتغال و افزایش بیکاری دامن می‌زند.

دل انگیزان با عنوان اینکه زمانی که می‌خواهیم تورم را کنترل کنیم، ناخودآگاه رکود و بیکاری را اضافه می‌کنیم، تصریح کرد: دولت مجبور است برای اینکه بیکاری را کم نشان دهد، آمارها را عوض کند. برای مثال، میزان اشتغال کشور در سال ۱۴۰۰، حدود ۲۳ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر بود و در سال ۱۴۰۲، ۲۳ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر می‌رسد. این عدد نشان دهنده کاهش میزان اشتغال است، اما نرخ بیکاری در طول این دوره از حدود ۱۰ درصد به ۸ درصد رسید.

استاد اقتصاد دانشگاه رازی در پایان خاطر نشان کرد: آثار سوء سیاست‌های انقباضی و کنترل تورم، باعث افزوده شدن نرخ بیکاری و کاهش اشتغال شده و برای اینکه این حقیقت نشان داده نشود، مبنای محاسباتی آمارها را تغییر داده‌اند؛ و گرنه مگر می‌شود هم‌زمان با کاهش نرخ بیکاری، میزان اشتغال نیز کاهش پیدا کند؟

## آمارهای دولت سیزدهم هیچ‌گاه حسن نشد

دولت سیزدهم مدعی است که یک اقتصاد ویران از دولت پیشین گرفت و یک اقتصاد پویا تحویل داد. رشد اقتصادی بالا، کاهش و حتی مهار تورم، کاهش نرخ بیکاری و کاهش نقدینگی و پایه پولی از مهمترین دستاوردهای ادعایی دولت در زمینه اقتصاد است.

اما تنها معیار صحت یک گفته، انطباق آن با حقیقت و مشخص شدن این انطباق در عمل است. حال که پایان دولت سیزدهم نزدیک شده است، باید اعتراف کرد که مردم هیچ‌گاه این دستاوردهای ادعایی دولت سیزدهم را در زندگی خود حس نکردند و یکی از دلایل مشارکت پایین مردم در انتخابات و عدم موفقیت نامزد جبهه انقلاب ناراضی‌تای مردم از وضعیت اقتصادی است.

بررسی بیشتر این آمارها نشان می‌دهد که دولت تولید و فروش بیشتر نفت را به عنوان رشد اقتصادی جامی‌زند و کاهش رشد نقدینگی را با ورشکست کردن بنگاه‌ها انجام می‌دهد و تورم را با کاهش قدرت خرید مردم، مهار می‌کند. شاید بتوان به صحت برخی آمارهای دولت در زمینه کاهش نرخ تورم و سرعت رشد نقدینگی اذعان کرد؛ اما به روشی صورت نگرفته که مردم احساس آرامش اقتصادی کنند بلکه با قفل کردن بیشتر جیب مردم و بنگاه‌ها به این دستاوردها رسیده است.



جلو می‌رو؛ اما اگر تغییر کند باید دید که آیا می‌تواند از آن تک‌نرخ کنی؟ بر اساس رویکرد اقتصاد ذی‌نفعانه جواب من به این سوال خیر است. او خاطر نشان کرد که یکی از بزرگترین ذی‌نفعان نیز دولت است که از نرخ تسعیر ارز سود می‌برد. طوری که بسیاری از شرکت‌های دولتی در ایران زیان‌ده هستند و فقط نرخ تسعیر است که آنها را سودده می‌کند.

دیگر از واحدهای صنفی معمولی که کالا را بر اساس نرخ درج شده می‌فروشند، خریدنکنند. نگرانی بابت محل خرید مردم برای مواقعی که در مراسمات و مناسبت‌های تقویمی قرار داریم، آوج می‌گیرد چرا که این زمان‌ها بیشتر به زبان واحدهای صنفی و مغازه‌های کوچک عمل می‌شود. در این ایام میزان تقاضا بیشتر بوده و مردم اغلب حجم خرید بالاتری دارند. بدیهیست که افراد تمایل داشته باشند تا مایحتاج خود را با نرخ‌های پایین‌تری تهیه کنند. مشکل جایبست که تولیدکننده بر اساس تقویم، قیمت را بالا برده، اما در عوض با فروشگاه‌های بزرگ بدهبستان‌های گسترده داشته و در نهایت کالاها با تخفیفات زیاد عرضه شوند.

آنطور که بازار نشان داده، علاقه چندانی به مسئله مصوبات و چارچوب‌های قیمتی نداشته و بر اساس آن حرکت نمی‌کنند. حال هم که در آستانه تولید و توزیع می‌شود، ولی به نام تخفیف به مردم عرضه می‌کنند. بعضی از فعالان بازار و بینکاران به این موضوع اعتراض داشته و معتقدند که فروشگاه‌های بزرگ با تولیدکنندگان همکاری‌های پنهانی داشته و این تعاملات باعث می‌شود تا مردم

## خبر اقتصادی

### شاخص بورس ۳۷ هزار واحد رشد کرد



شاخص بورس در جریان معاملات دیروز بازار سرمایه بارشد ۳۷ هزار واحدی روپرو شد. به گزارش تسنیم، در بازار یکشنبه، بیش از ۱۳ میلیارد و ۸۳ میلیون سهم و حق تقدم به ارزشی بالغ بر ۷ هزار و ۸۰۲ میلیارد تومان در بیش از ۳۷۵ هزار نوبت مورد دادوستد قرار گرفت و شاخص بورس بارشد ۳۷ هزار و ۲۲۱ واحدی در ارتفاع ۲ میلیون و ۲۲۶ هزار و ۵۳۳ واحد قرار گرفت. در بازارهای فرابورس ایران هم با معامله ۵ میلیارد و ۲۲۹ میلیون ورقه به ارزش ۲۱ هزار و ۲۹۴ میلیارد تومان ۲۳۹ هزار نوبت، شاخص فرابورس (ایفکس) ۲۸۸ واحد رشد کرد و در ارتفاع ۲۳ هزار و ۲۶۲ واحد قرار گرفت.

### طبق اعلام سامانه جامع تجارت:

#### سقف ثبت سفارش

#### بازرگانان جدید، یک پنجم شد



از این پس تنها امکان ثبت سفارش تا سقف «۱۰۰ هزار دلار» برای بازرگانان جدید وجود دارد. پیشتر امکان ثبت سفارش تا سقف

۵۰۰ هزار دلار برای بازرگانان وجود داشت. به گزارش تسنیم، طبق اعلام سامانه جامع تجارت، این سهمیه فقط برای پرونده‌های با حالت ثبت سفارش «هیچ‌کدام» و برای ثبت سفارش تعرفه‌های مجاز بازرگانی قابل استفاده خواهد بود.

### عضو هیأت مدیره اتاق بازرگانی ایران و روسیه:

#### روبل در بازار ایران چندنرخ شده است



عضو هیأت مدیره اتاق مشترک بازرگانی ایران و روسیه از چندنرخ بودن روبل در ایران و ناترازی تجارت دو کشور به عنوان

اصلی‌ترین موانع برای استفاده از رهای ملی در تجارت ایران و این کشور یاد کرد. به گزارش ایلنا، کلمبیز میر کریمی اظهار کرد: زیرساخت‌های لازم برای استفاده از واحدهای پولی ایران و روسیه در تجارت دو کشور و حذف دلار آماده است اما هنوز برای اجرایی شدن آن چالش‌هایی وجود دارد. از جمله این چالش‌ها نرخ تبدیل ارز است؛ در ایران برای رول نرخ‌های گوناگونی وجود دارد و نرخ‌ها بر اساس نوع تقاضا متفاوت است. او تصریح کرد که همچنین برای واردات شماری از کالاها از روسیه دلار تخصیص داده می‌شود و این امر امکان خرید کالا را با رول از بین می‌برد، با این حال مهم‌ترین موضوع همین تک‌نرخ بودن رول است و اگر این اتفاق بیفتد، امکان عملیاتی شدن تمام تفاهات به وجود می‌آید.

### مدیر عامل راه آهن خبر داد:

#### تامین اعتبار خط آهن ایران و پاکستان با تها تر نفتی



مدیر عامل شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران از اتصال ایران و پاکستان با مسیر ریلی جدید خبر داد. به گزارش ایلنا، مبعاد صالحی اظهار کرد که برای اتصال ریلی به پاکستان نیاز داریم خط آهن نرمال و استاندارد احداث کنیم که بتوانیم با لکوموتیوها و واگن‌های باری کشور خودمان با نقطه صفر مرزی تردد داشته باشیم. او درباره تامین مالی این خط آهن عنوان کرد: ۱۰ میلیارد دلار تها تر نفتی برای نوسازی ناوگان ریلی و ساخت خطوط راه آهن در نظر گرفته شده که ۵ میلیارد دلار از استجاز نفتی ۵ خط راه آهن شلمچه-بصره، احداث خط دوم باقی-تربت حیدریه-سنگان، خط اهدان-میرجاوه و مسیر شیرگاه-میان‌دور و رابانت پل و رسک و همچنین نوسازی ناوگان انجام می‌شود.

### رئیس کمیسیون عمران شورای شهر:

#### شهرداری تهران مستندات قرارداد چین را ارائه نمی‌کند



رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای شهر تهران اظهار کرد: سازمان بازرسی کل کشور نامه‌ای را به فرمانداری تهران زده و ایراداتی را به قرارداد چین وارد کرده و علی‌رغم درخواست ما، شهرداری تهران مستندات قرارداد داد با چین را به شوراز ارائه نداد است. به گزارش دیده‌بان ایران، جعفر تشکری هاشمی در حاشیه جلسه شورای شهر، این قرارداد را مبهم دانست و تصریح کرد: شهرداری تهران باید به سرعت به دنبال پاسخ به این ابهامات باشد. ماینز در شورای شهر این موضوع را پیگیری می‌کنیم و اگر پاسخ‌های لازم به‌شروط و طرف مانداری تهران داده شود، در آن صورت این لایحه قابلیت اجرایی پیدا خواهد کرد و در غیر این صورت قابلیت اجرایی نخواهد داشت.

## پزشکیان برای تغییر اقتصاد ذی‌نفعانه چه برنامه‌ای دارد؟

یک کارشناس اقتصادی عنوان کرد که تا زمانی که اقتصاد ایران بزرگ‌تر نشود و به آزادی اقتصادی بهبود پیدا نکند، سلطه ذی‌نفعان بر اقتصاد کشور ادامه خواهد یافت. پیمان مولوی در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز، تصریح کرد: اقتصاد زیر ساخت سیاست است و پایه‌های آن را تشکیل می‌دهد. در اقتصادی بار تبه‌آزادی اقتصادی ۱۶۰ باید به این نتیجه رسید که اقتصاد کشور به شدت ذی‌نفعانه است. با این حال، در هیچ کدام از صحبت‌های پزشکیان و افراد نزدیک به وی، به این اقتصاد ذی‌نفعانه و بر نامه‌های خود برای تغییر این بازی اشاره‌ای نشد. او افزود: در اقتصاد ایران، این ذی‌نفعان هستند که در نهایت اعمال نظر می‌کنند. این ذی‌نفعان در همه حوزه‌ها مثل واردات، صادرات، ارز، چهار هزار و ۲۰۰ تومانی، ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی و ایجاد انحصار برای کالاها حضور دارند. این بازی باید تغییر کند و تا زمانی که

### گزارش

#### بدون اعلام لیست مصوب دولت:

## تورم در بازار مواد غذایی به پیشواز محرم رفت



قرار گیری در آستانه مراسم ملی مذهبی، همواره بازار ایران را از

لحاظ گوناگون تحت تاثیر قرار می‌دهد؛ این تغییر از میزان تولید هر بخش و خدمات در صنوف مرتبط آغاز شده تا مسئله مصرف و در نهایت قیمتی که کالاها و خدمات به بازار عرضه می‌شوند، ادامه دارد. به گزارش اقتصاد ۲۴، امسال نیز مانند گذشته، بازار با گرانی به پیشواز ماه محرم رفت و از حدود ده روز مانده به شروع آن، تغییر و تحولات نرخ در اغلب کالاها به ویژه نرخ برنج، قند و شکر و روغن رخ داد. علی‌احمدی از بینکاران بازار مواد غذایی و فعال اقتصادی درباره وضعیت فعلی اقلام گفت: طی دوالی سه هفته اخیر برنج تا حدود ۱۰ درصد، قند و شکر تا ۲۰ درصد، روغن نباتی و چای نیز به‌طور تقریبی تا ۱۵ تا ۲۰ درصد، قیمت را تجربه کرده‌اند.

### اصناف خرد، بازنده بازی بزرگان

یک مسئله مهم دیگر هم در بازار وجود دارد و آن هم بحث عرضه کالاها توسط فروشگاه‌های بزرگ با قیمت‌ها و تخفیفات عجیب است. در زمانی که برخی از تولیدکنندگان قیمت اقلام خود را افزایش داده و نرخ درج شده بر روی کالاها هم حاکی از این گرانیست، بعضی از فروشگاه‌های بزرگ کالاها را با قیمت‌های پیشین، ولی به نام تخفیف به مردم عرضه می‌کنند. بعضی از فعالان بازار و بینکاران به این موضوع اعتراض داشته و معتقدند که فروشگاه‌های بزرگ با تولیدکنندگان همکاری‌های پنهانی داشته و این تعاملات باعث می‌شود تا مردم